

บทที่ 6

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบความร่วมมือด้านการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทยกับโรงเรียนมัธยมศึกษาในกลุ่มประชาคมอาเซียนมีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ

- 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาความร่วมมือด้านการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาไทยในการดำเนินการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
- 2) เพื่อพัฒนารูปแบบความร่วมมือด้านการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาของประเทศไทยกับโรงเรียนมัธยมศึกษาในกลุ่มประชาคมอาเซียน มีบทสรุปและข้อเสนอแนะ ดังนี้

6.1 บทสรุป

ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย แบ่งเป็นการสรุปผลวิจัยตามวัตถุประสงค์ และการอภิปรายผล ดังนี้

6.1.1 สรุปผลการวิจัย

6.1.1.1 ผลการศึกษาด้านสภาพและความต้องการของสถานศึกษาในการสร้างความร่วมมือด้านการศึกษากับโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศกลุ่มประชาคมอาเซียน ตามองค์ประกอบการจัดการศึกษา 1) ด้านนโยบาย โรงเรียนใช้การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา องค์กหลักของโรงเรียนในการกำหนดนโยบายและขับเคลื่อนการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน มีการกำหนดนโยบายเพื่อสร้างความร่วมมือด้านการศึกษาอย่างชัดเจน แต่การประสานด้านนโยบายระหว่างโรงเรียนคู่ตกลงความร่วมมือยังมีน้อย การบริหารนโยบายของโรงเรียนพบอุปสรรคด้านการจัดหางบประมาณและสถานที่เป็นแหล่งเรียนรู้และ ศูนย์การจัดการเรียนรู้ส่งเสริมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน 2) ด้านหลักสูตร โรงเรียนมีการกำหนดเนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องค่านิยมและมรดกร่วมทางวัฒนธรรมอาเซียนไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอนมีการพัฒนาหลักสูตร โดยการบูรณาการสอดแทรกเนื้อหาเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนกับทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ แต่ยังขาดการเทียบเคียงกับหลักสูตรสากล การจัดการเรียนการสอนส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา การขับเคลื่อนความร่วมมือระหว่างโรงเรียนคู่ตกลงความร่วมมือเป็นเพียงระยะเริ่มต้น และพบปัญหาเรื่องค่าใช้จ่ายสำหรับดำเนินการค่อนข้างสูง 3) ด้านครูผู้สอน โรงเรียนมีนโยบายในการพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจในการเข้าสู่ประชาคม

อาเซียน ปรับปรุงแผนการพัฒนาคูให้มีทักษะความเป็นสากล โดยการเทียบเคียงกับประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน ครูได้รับการพัฒนาและมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนเป็นอย่างดี และมีการสร้างเครือข่ายกับกลุ่มโรงเรียน/สหวิทยาเขตหรือระดับจังหวัดเพื่อพัฒนาคูร่วมกัน การดำเนินการส่วนใหญ่เป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ครูส่วนใหญ่คิดว่าตนเองมีความรู้พื้นฐานด้านอาเซียนน้อย ยังไม่สามารถสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ และเห็นว่าการปฏิบัติงานเกี่ยวกับอาเซียนศึกษาเป็นการเพิ่มภาระ รวมทั้งโรงเรียนยังขาดการสนับสนุนให้ครูได้มีการแลกเปลี่ยนกับประเทศในอาเซียน

4) ด้านสื่ออุปกรณ์ทางการศึกษา โรงเรียนมีแผนงาน โครงการพัฒนาเนื้อหาในสื่อการเรียนการสอน มีการจัดหาสื่อ อุปกรณ์ทางการศึกษา มีแผนการพัฒนาอุปกรณ์ทางการศึกษา เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน และมีการเทียบเคียงกับประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน มีความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนและพัฒนาสื่อ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีทางการศึกษาร่วมกับกลุ่มโรงเรียน/สหวิทยาเขตในเขตพื้นที่หรือจังหวัด และโรงเรียนมีการใช้ระบบเครือข่ายการเรียนรู้ไร้พรมแดนกับโรงเรียนในกลุ่มประชาคมอาเซียน แต่การใช้สื่อไร้พรมแดนยังไม่ได้ดำเนินการอย่างจริงจัง ครูไม่นำสื่อเทคโนโลยีมาใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ระหว่างเครือข่ายและยังขาดทักษะและความรู้ด้านการใช้สื่อและขาดงบประมาณ สนับสนุนให้เกิด ความร่วมมือกับองค์กร หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 5) รูปแบบวิธีการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมเสริมความรู้เพื่อความเข้าใจในด้านต่างๆของประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน เช่น ภาษา ศาสนา การเมือง การปกครอง ศิลปวัฒนธรรม และมีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรอาเซียนตามที่โรงเรียนได้มีการประสานงานและร่วมมือกันไว้ มีการจัดทัศนศึกษาเพื่อเสริมความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน แต่ยังไม่มีการเทียบเคียงการสอนกับประชาคมอาเซียน

ในส่วนด้านที่ 6) ผู้บริหารและบุคลากร ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ เป็นผู้นำในการบริหารจัดการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน มีแผนการพัฒนาผู้บริหารและบุคลากรให้มีความเป็นสากล โดยมีการเทียบเคียงกับประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน อย่างไรก็ตามพบว่าการสนับสนุนกิจกรรมต่างๆเพื่อร่วมกันรับภาระ เกี่ยวกับอาเซียนยังไม่มีความชัดเจนงบประมาณไม่เพียงพอกับความจำเป็นของโรงเรียน หรือการนำบุคลากรไปศึกษาดูงานในกลุ่มอาเซียน 7) งบประมาณ โรงเรียนมีการจัดสรรงบประมาณตามแผนงาน โครงการเพื่อเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน องค์กรหลักของโรงเรียน มีส่วนร่วมในการให้ความคิดเห็นในการจัดสรรงบประมาณ ปัญหาด้านงบประมาณพบว่า หน่วยงานต้นสังกัดจัดสรรงบประมาณให้ไม่เพียงพอและโรงเรียนไม่มีการระดมทุนสำหรับเรื่องอาเซียนทำให้ขาดความสมบูรณ์ในการพัฒนาหลายๆ ด้าน 8) บรรยากาศของสถานศึกษา โรงเรียนมีการจัดสภาพแวดล้อม

ในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเรียนรู้อาเซียนศึกษา เช่น ป้ายนิเทศ ห้องหรือมุมอาเซียนศึกษาเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ และพบว่าบางโรงเรียนมีพื้นที่น้อยไม่สามารถจัดแหล่งเรียนรู้ได้ตามที่ต้องการ

9) ด้านผู้เรียน นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของประเทศต่างๆ ในกลุ่มประชาคมอาเซียนและเข้าใจในผลดี ผลกระทบที่จะเกิดจากการรวมกลุ่มประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 นักเรียนได้รับการพัฒนาและมีความพร้อมในการประกอบอาชีพเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) แต่ยังมีนักเรียนบางส่วนไม่เห็นความสำคัญในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน การแลกเปลี่ยนนักเรียนกับโรงเรียนในกลุ่มประชาคมอาเซียนยังไม่มีกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน นักเรียนและครูส่วนใหญ่ยังไม่สามารถใช้ภาษาของประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียนได้

ด้านความต้องการผู้ปฏิบัติส่วนใหญ่ต้องการให้มีนโยบายที่ควบคู่กับการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ประสงค์ให้หน่วยงานต้นสังกัดและผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านงบประมาณ อาคารสถานที่ การนิเทศ กำกับติดตามการพัฒนาคูและการส่งเสริมด้านการสื่อสารด้วยภาษากลางอาเซียน ให้มีการอบรมจัดทำหลักสูตรอาเซียน กำหนดโครงสร้างหลักสูตรและแบบอย่างในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ชัดเจนให้ครูทุกระดับชั้นและเป็นศูนย์กลางในการประสานงานระหว่างโรงเรียนกับโรงเรียนในการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การศึกษาดูงานและการใช้ทรัพยากรร่วมกัน เพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเทียบเคียงประเทศในอาเซียนได้ จัดหางบประมาณและสนับสนุนให้เครือข่ายองค์กรต่าง ๆ เข้ามามีบทบาทในการพัฒนาคู แลกเปลี่ยนครูในกลุ่มประชาคมอาเซียน จัดให้มีการนำครูทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศึกษาดูงานในประเทศอาเซียนเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน จัดให้มีการจัดอบรมเกี่ยวกับภาษาที่สอง และให้มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อจ้างครูต่างชาติอาเซียนเพิ่ม ให้มีการจัดตั้งศูนย์สื่อส่งเสริมครู แลกเปลี่ยนสื่ออุปกรณ์กับประชาคมอาเซียน สรรหาบุคลากรที่มีความรู้ด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาพัฒนาคู ผลิตสื่อออกมาให้ทันสมัยเป็นออนไลน์ และให้ครูสามารถ Download ได้ มีเว็บไซต์ที่เป็นสื่อกลางและสามารถติดต่อขอสิ่งที่ครูต้องการ ตลอดจนสร้างเครือข่ายกับประชาคมอาเซียนเพื่อแลกเปลี่ยนอุปกรณ์ สื่อการเรียน มีห้องเรียนที่มีมาตรฐานเท่าเทียมกัน ให้นักเรียนหรือครูมีโอกาสเข้าไปแลกเปลี่ยนกับประเทศในกลุ่มอาเซียน โดยให้ครูสามารถทดสอบการสอนหลากหลายรูปแบบจากการนิเทศของผู้บริหารและให้มี กำกับติดตามดูแลเรื่องอาเซียนในโรงเรียน ประเมินความพร้อมด้านต่างๆ อย่างต่อเนื่อง พัฒนาระเบียบข้อบังคับที่เอื้อต่อการทำงาน

การศึกษานิเทศของโรงเรียนมัธยมวัดนายโรงและ โรงเรียนชลกันยานุกูล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนปิ่นสร้อยเขตส่ววิทยาลัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนและ โรงเรียนเทศบาล 4 สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วน

ท้องถิ่น พบว่าสภาพปัจจุบันและการสร้างความร่วมมือด้านการศึกษาที่มีความโดดเด่น ดังนี้ โรงเรียนมัธยมวัดนายโรงมีบริบทมุ่งเน้นการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เป็นที่ยอมรับของครู นักเรียน ผู้ปกครองบุคลากรที่เกี่ยวข้องและชุมชน โรงเรียนมัธยมวัดนายโรงและโรงเรียนชลกันยานุกูลเป็นโรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือกจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เข้าร่วมโครงการโรงเรียนคู่พัฒนากับประเทศอินโดนีเซีย โรงเรียนปรินส์รอยแยลส์วิทยาลัยมีแผนงาน โครงการในการสร้างความร่วมมือด้านการศึกษาที่ชัดเจน ส่งผลให้ทั้งสามโรงเรียนมีความโดดเด่นในการสร้างความร่วมมือด้านการศึกษากับโรงเรียนในกลุ่มประชาคมอาเซียน มีการประสานความร่วมมือด้านการศึกษา มีแผนงาน โครงการการสร้างความร่วมมือที่ชัดเจน มุ่งเน้นในการพัฒนาครู ทักษะการสื่อสารภาษาต่างประเทศ การพัฒนาเทคนิคการจัดการเรียนรู้ การวิจัยและพัฒนากระบวนการเรียนรู้สู่อาเซียน ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์และเป็นผู้ดำเนินการบริหารจัดการเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน บุคลากรทุกส่วนของโรงเรียนได้รับโอกาสการพัฒนา ศึกษา ทักษะการสื่อสารภาษาต่างประเทศ เพื่อเตรียมความพร้อมสู่อาเซียนตามบทบาทหน้าที่ มีการพัฒนาบรรยากาศ และสิ่งแวดล้อมเพื่อให้นักเรียนได้ซึมซับ นักเรียนได้รับการฝึกหัดให้มีการจัดทำกิจกรรมและผลงานร่วมกับนักเรียนนานาชาติ การแลกเปลี่ยนนักเรียนทั้งในระยะสั้นและระยะยาวมีประสบการณ์การเรียนรู้ภาษา และวัฒนธรรม วิถีชีวิต ภูมิปัญญาด้านอาชีพ และข้อมูลสารสนเทศของประเทศในสากล มีโลกทัศน์กว้างไกล ผ่านการเรียนการสอนในห้องเรียน การศึกษาค้นคว้าจากสื่อเทคโนโลยีและจากประสบการณ์จริงเมื่อไปเป็นนักเรียนแลกเปลี่ยนหรือไปทำกิจกรรมระยะสั้นในต่างแดน การส่งเสริมให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากรอื่นที่เป็นปัจจัยช่วยให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จ และมีโครงการเด่นในการสานสัมพันธ์อันดีกับเครือข่ายด้วยกิจกรรมเยี่ยมเยียน อย่างต่อเนื่อง

6.1.1.2 ผลการศึกษาสาระสำคัญความร่วมมือด้านการศึกษาจากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาการดำเนินงานการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาและการสร้างความร่วมมือด้านการศึกษากับประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน สภาพการดำเนินงานการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาและการสร้างความร่วมมือด้านการศึกษากับประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน การศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพจากการศึกษาเชิงลึกของโรงเรียนที่มีผลงานด้านการสร้างความร่วมมือกับโรงเรียนในกลุ่มประชาคมอาเซียน ได้แก่ โรงเรียนปรินส์รอยแยลส์วิทยาลัย โรงเรียนชนกันยานุกูล โรงเรียนมัธยมวัดนายโรง และโรงเรียนเทศบาล 4 พบว่าการสร้างความร่วมมือด้านการศึกษากับโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศกลุ่มประชาคมอาเซียน มีรูปแบบการจัดการศึกษาในการสร้างความร่วมมือด้านการศึกษา จำนวน 5 รูปแบบ คือ รูปแบบที่ 1 รูปแบบสัมพันธ์แบบทางการ รูปแบบที่ 2 รูปแบบสัมพันธ์แบบเครือข่าย

ความร่วมมือรูปแบบที่ 3 รูปแบบสัมพันธ์แบบกึ่งทางการ รูปแบบที่ 4 รูปแบบสัมพันธ์แบบไม่เป็นทางการ และรูปแบบที่ 5 รูปแบบสัมพันธ์แบบอิสระ และในแต่ละรูปแบบมีการดำเนินงานขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การสร้างข้อตกลงความร่วมมือ 1) เป็นลักษณะที่หน่วยงานต้นสังกัดในระดับกรมเป็นหลัก โดยจัดทำเป็นโครงการ 2) เป็นลักษณะที่หน่วยงานต้นสังกัดในระดับกรมเป็นหลัก และมีการขยายเครือข่ายเมื่อโรงเรียนคู่ตกลงได้พัฒนาในระดับหนึ่ง โดยให้โรงเรียนเครือข่ายเข้าร่วมกิจกรรมและขยายความร่วมมือพัฒนาไปยังโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนาด้วย 3) เป็นลักษณะที่โรงเรียนเป็นหลักในการประสานความร่วมมือด้านการศึกษา โรงเรียนมีการติดต่อสัมพันธ์กับโรงเรียนคู่ตกลงโดยให้ความสำคัญต่อหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง เช่น สถานทูตของโรงเรียนที่ติดต่อความร่วมมือ หน่วยงานต้นสังกัดระดับเขตพื้นที่การศึกษา 4) เป็นลักษณะที่โรงเรียนเป็นหลักในการประสานความร่วมมือด้านการศึกษา โรงเรียนมีการติดต่อสัมพันธ์กับโรงเรียนคู่ตกลงโดยไม่ผ่านหน่วยงานต้นสังกัด ไม่ผ่านสถานทูต เป็นอิสระในการสร้างข้อตกลงร่วมกันกับโรงเรียนคู่ตกลง 5) เป็นลักษณะที่โรงเรียนเป็นหลักในการประสานความร่วมมือด้านการศึกษา โดยมีจุดเริ่มต้นที่ครูภายในโรงเรียน รูปแบบการติดต่อสัมพันธ์เป็นแบบไม่เป็นทางการ แต่มีกิจกรรมที่เกิดขึ้นจากการที่ครูสองโรงเรียนมีความต้องการที่จะดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกัน พัฒนาขึ้นจนเป็นรูปแบบที่ชัดเจน จึงจะมีการจัดทำข้อตกลง ขั้นตอนที่ 2 การประสานความร่วมมือประกอบด้วย องค์ประกอบการจัดการศึกษา 9 ด้านคือ 1) ด้านนโยบาย 2) ด้านหลักสูตร 3) ด้านครูผู้สอน 4) ด้านสื่อ อุปกรณ์การศึกษา 5) ด้านรูปแบบวิธีการจัดการเรียนการสอน 6) ด้านผู้บริหารและบุคลากร 7) ด้านงบประมาณ 8) ด้านบรรยากาศของสถานศึกษา 9) ด้านผู้เรียน ขั้นตอนที่ 3 สรุปผลของความร่วมมือ ซึ่งประกอบด้วย ผลผลิต ผลลัพธ์และปัญหาอุปสรรค ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงพัฒนาความร่วมมือ ประกอบด้วย ปัจจัยเงื่อนไข ประเมินผล และการแสวงหาวิธีการพัฒนาความร่วมมือ โดยที่มีการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

นอกจากนี้ยังพบว่ารูปแบบความร่วมมือด้านการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาของประเทศไทยกับโรงเรียนมัธยมศึกษาในกลุ่มประชาคมอาเซียนที่ประสบความสำเร็จชัดเจน คือ รูปแบบสัมพันธ์แบบทางการและรูปแบบสัมพันธ์กึ่งทางการ เนื่องจากมีหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับรองและสนับสนุนการดำเนินงานความร่วมมือทั้ง 9 องค์ประกอบของการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างชัดเจน

6.1.2 อภิปรายผล

จากสรุปผลการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบความร่วมมือด้านการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาของประเทศไทยกับโรงเรียนมัธยมศึกษาในกลุ่มประชาคมอาเซียน มีประเด็นอภิปราย ดังนี้

ด้านสภาพปัจจุบัน ปัญหาการดำเนินงานการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาและการสร้างความร่วมมือด้านการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาของประเทศไทยกับโรงเรียนมัธยมศึกษาในกลุ่มประชาคมอาเซียน ดังนี้

ด้านนโยบาย สถานศึกษาดำเนินการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกรายการ ส่งผลให้การพัฒนา รูปแบบความร่วมมือด้านการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาของประเทศไทยทั้ง รูปแบบมีการ ปฏิบัติด้านนโยบายไปในทำนองเดียวกันพิจารณาเรียงตามลำดับการปฏิบัติ โรงเรียนใช้การมีส่วน ร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา องค์กรหลักของโรงเรียนในการกำหนดนโยบายและ ขับเคลื่อน การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เป็นไปตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หลักการ จัดการศึกษา ไว้ในมาตรา 8 ไว้ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและกระบวนการจัด การศึกษา ในมาตรา 9 ให้อาศัยหลักการ การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถาน ประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นและสุนทร โคตรบรรเทา (2551, น.1) การจัดการศึกษาใน ภาพรวมเป็นเรื่องที่สังคมและผู้รับผิดชอบต้องร่วมมือกัน เพื่อให้เกิดขึ้นได้ บรรลุเป้าหมายและ วัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล สอดคล้องกับงานวิจัย สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ (2552, น. 1-22) การพัฒนากลยุทธ์ ความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างไทยและประเทศเพื่อนบ้าน การยกระดับนโยบายความร่วมมือ ด้านการศึกษาให้เป็นนโยบายระดับชาติ เพื่อใช้เป็นกลไกในการสร้างความสัมพันธ์ที่ยั่งยืนระหว่าง ประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ขยายความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน สร้างเอกภาพในการขับเคลื่อนความร่วมมือด้านการศึกษากับประเทศเพื่อน บ้านไปในทิศทางเดียวกัน ส่งเสริมสร้างความเข้าใจอันดี ความไว้วางใจและความเชื่อมั่นระหว่าง ไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน

ด้านหลักสูตร สถานศึกษาทุกสังกัดมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกรายการ ส่งผลให้ การพัฒนารูปแบบความร่วมมือด้านการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาของประเทศไทยทั้ง 5 รูปแบบมีการปฏิบัติด้านหลักสูตรเป็นทำนองเดียวกัน พิจารณาตามลำดับการปฏิบัติค่าเฉลี่ยสูงสุด พบว่า โรงเรียนมีการกำหนดเนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องค่านิยมและมรดกร่วมทาง วัฒนธรรมอาเซียนไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอน เป็นไปตามข้อกำหนดในพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ต้องจัดทำให้สอดคล้องกับสภาพของ ชุมชนและความต้องการของท้องถิ่นสอดคล้องกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญา ท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อการเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และ

ประเทศชาติ สารสำคัญของหลักสูตรทั้งส่วนที่เป็นวิชาการ และวิชาชีพ ต้องมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของ กนิษฐา นาวารัตน์ (2553) การพัฒนารูปแบบและกลยุทธ์การส่งเสริมความเป็นศูนย์กลางการศึกษานานาชาติของประเทศไทยในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ พบว่ารูปแบบที่เหมาะสมในการส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการศึกษานานาชาติในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ ได้แก่ การเป็นศูนย์กลางการศึกษาของประเทศไทยในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ภายใน 5 ปีและพบว่า พันธกิจที่สำคัญ ได้แก่ การสร้างหลักสูตรนานาชาติให้ได้มาตรฐานสากล สอดคล้องกับแผนงานการสร้างประชาคมอาเซียนเป็นสิ่งจำเป็นในการเสริมสร้างความเข้มแข็งต่อบทบาทของการศึกษา เรื่องการสร้างประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ที่กล่าวถึงบทบาทของภาคการศึกษาในเสาการเมืองและความมั่นคง การสนับสนุนความเข้าใจและความตระหนักรับรู้เรื่องกฎบัตรอาเซียนให้มากขึ้นโดยผ่านหลักสูตรอาเซียนในโรงเรียน และเผยแพร่กฎบัตรอาเซียนที่แปลเป็นภาษาต่างๆ ของชาติในอาเซียนให้เน้นในหลักการแห่งประชาธิปไตยให้มากขึ้น เคารพในสิทธิมนุษยชน และค่านิยมในเรื่องแนวทางที่สันติภาพในหลักสูตรของโรงเรียน สนับสนุน ความเข้าใจและความตระหนักรับรู้ในความหลากหลายทางวัฒนธรรม ประเพณี และความเชื่อในภูมิภาคในหมู่อาจารย์ผ่านการฝึกอบรมโครงการแลกเปลี่ยน และการจัดตั้งข้อมูลพื้นฐานออนไลน์เกี่ยวกับเรื่องนี้สอดคล้องกับประชุมวิชาการระดับชาติเพื่อบูรณาการความร่วมมือด้านการศึกษาของอาเซียนในการก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ประกอบด้วยข้อเสนอแนะจากการประชุมกลุ่มย่อยได้ข้อสรุปว่า ในประเด็นการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเป็นอาเซียนว่า การจัดการศึกษาทุกระดับเพื่อให้เกิดการรวมตัวของอาเซียน ควรมีการจัดทำหลักสูตร เน้นกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย ส่งเสริมโครงการแลกเปลี่ยนนักเรียนอาเซียน เช่น การจัดโครงการบ้านฉันบ้านเธอ การจัดตั้งชมรม ASEANNESS การพัฒนาครู การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศช่วยในการสอน เป็นต้น ซึ่งปญญญาชะอำ-หัวหิน ว่าด้วยการเสริมสร้างความร่วมมือด้านการศึกษาระดับแรกของอาเซียน ซึ่งได้เตรียมการให้มีการปรับเปลี่ยนหลักสูตรแกนกลาง หลักสูตรรายวิชา มาตรฐานการเรียนรู้วัดผล เพื่อให้มีการเทียบเคียงหรือถ่ายโอนผลการเรียนข้ามประเทศได้สะดวก สอดคล้องกับนายแพทย์วิจารณ์ พานิช (2556, น. 12-13) ที่ได้กล่าวไว้อย่างน่าสนใจว่า “...การเรียนสมัยใหม่ มีเป้าหมายที่เด็ก ได้ทักษะที่ซับซ้อนชุดหนึ่ง...เพื่อให้เขาไปมีชีวิตอยู่ในโลกที่ต่อไปจะเปลี่ยนไปอย่างไรไม่รู้...นี่คือ โลกที่ไม่ชัดเจน ไม่แน่นอน ต่อไปข้างหน้าเราก็เดาไม่ออก แต่ลูกศิษย์เราจะต้องไปมีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงและไม่แน่นอน...เพราะฉะนั้นเข้าต้องมีทักษะที่ซับซ้อนชุดหนึ่ง...เราต้องช่วยลูกศิษย์เราให้ได้สิ่งเหล่านี้...” การศึกษา จึงเป็นกิจกรรมที่จำเป็นสำหรับชีวิตและสังคมอย่างแยกไม่ออก โรงเรียนจึงเปิดให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมกำหนด

หลักสูตร กิจกรรมตามหลักสูตร ตลอดจนปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อ เน้นการศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการสร้างกิจกรรมระหว่างโรงเรียนคู่ตกลระหว่างประเทศ

ด้านครูผู้สอน พบว่าการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือโรงเรียนมีนโยบายในการพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน การพัฒนารูปแบบความร่วมมือด้านการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทยทั้ง 5 รูปแบบ ล้วนให้ความสำคัญต่อการพัฒนาครูให้มีทักษะการจัดการเรียนการสอนเป็นสากลอย่างครูมืออาชีพ มีทักษะการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ และใช้เทคโนโลยีในการศึกษาค้นคว้า สื่อสารและการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับปรัชญา เวสารัชช์ (2545, น. 3) ที่กล่าวถึงเงื่อนไขความเป็นครูจะต้องมีความตื่นตัวอยู่เสมอในการติดตามการเรียนรู้ เนื้อหาวิชาการและวิทยาการด้านการเรียนการสอน ตลอดเวลา มีการศึกษาค้นคว้าวิจัยเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ และครูต้องพัฒนาความสามารถในการประยุกต์สาระเนื้อหาและองค์ความรู้ใหม่ให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละกลุ่ม คุณสมบัติทางวิชาชีพก็เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการสอน เช่น มีความรู้ถ่องแท้ในวิชาที่สอน ก้าวทันต่อพัฒนาการใหม่ ๆ และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งส่งเสริมให้มีการทำกิจกรรมร่วมกัน แลกเปลี่ยน คณะครู สื่อการสอนและกิจกรรมวิจัย เป็นไปตามพินสุดา สิริธรรังศรี (2557, น.11) ซึ่งได้สรุปคุณลักษณะของคุณภาพครูตามข้อเสนอการยกระดับคุณภาพครูในศตวรรษที่ 21 ว่า ครูต้องมีความรู้ความสามารถและทักษะการจัดการเรียนรู้ มีทักษะการสื่อสาร อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ตื่นรู้ ทันสมัย ทันเหตุการณ์ตามทันเทคโนโลยีและข่าวสาร ความก้าวหน้าทางวิทยาการ ขอมรับและเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีความพร้อมและปรับปรนต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกและประชาคมอาเซียน สอดคล้องกับการวิจัยพบว่าสมาชิกประเทศอาเซียนทุกประเทศเห็นความจำเป็นและยินดีที่จะร่วมมือซึ่งกันและกันทางด้านการศึกษาอย่างเต็มที่ ปัญหาด้านการศึกษาเกี่ยวข้องกับด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรม วิธีการแก้ปัญหาจะเป็นแบบพหุวิทยาการ ปัญหาและความต้องการด้านการศึกษามีอันดับความสำคัญสูง ประกอบด้วยการพัฒนากำลังคน การฝึกหัดครู ระบบการศึกษาและการศึกษาพิเศษ โครงการขั้นต้นที่ควรได้รับการพิจารณาสนองตอบ ได้แก่ การศึกษาเกี่ยวกับการทำงานของเยาวชน การปฏิรูปการฝึกหัดครู การพัฒนาระบบสารสนเทศ ส่วนกิจกรรมความร่วมมือด้านการศึกษา ควรจะประกอบด้วย 1) การแลกเปลี่ยนข่าวสารด้านการศึกษา 2) การแลกเปลี่ยนบุคลากร 3) การวิจัยร่วมและ 4) การประชุมสัมมนาและการฝึกอบรม

ด้านสื่อ อุปกรณ์ทางการศึกษา โรงเรียนมีการจัดหาสื่อ อุปกรณ์ทางการศึกษาเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน และโรงเรียนมีแผนงาน โครงการพัฒนาเนื้อหาในสื่อการเรียนการสอน ให้มีความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน การพัฒนารูปแบบความร่วมมือด้าน

การศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทย ด้านสื่อ อุปกรณ์ทางการศึกษาพบว่า รูปแบบความร่วมมือทั้ง 5 รูปแบบให้ความสำคัญต่อการจัดหาสื่ออุปกรณ์ทางการศึกษาให้เป็นสากล ส่งเสริมการใช้ระบบเครือข่ายการเรียนรู้ไร้พรมแดนกับโรงเรียนในกลุ่มประชาคมอาเซียน สอดคล้องกับรุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2550, น. 124) ที่กล่าวถึงความสำคัญของสื่อการสอนเป็น สิ่งที่นำความรู้ไปสู่ผู้เรียน ซึ่งอยู่ในรูปสิ่งพิมพ์และไม่ใช่สิ่งพิมพ์ ที่ผู้สอนสามารถส่งถึงผู้เรียน เพื่อให้การเรียนการสอน เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เช่นเดียวกับที่ กิดานันท์ มลิทอง (2548, น. 99) ที่กล่าวไว้ว่าการใช้สื่อเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนที่ตั้งไว้ ดังนั้นการเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนควรได้คำนึงถึงในแง่ที่การจัดทำสื่อการสอน ครูจะสามารถจัดทำขึ้นเอง เช่นเดียวกับรูปแบบการพัฒนาความร่วมมือด้านการศึกษา รูปแบบที่ 5 ซึ่งเกิดจากการเปิดโอกาสใช้สื่อการสอนที่ครูจัดทำขึ้น เพื่อใช้ในระบบเครือข่ายการเรียนรู้แบบไร้พรมแดน

ด้านรูปแบบการจัดการเรียนการสอนการปฏิบัติ พบว่า โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมเสริมความรู้เพื่อความเข้าใจในด้านต่างๆของประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน เช่น ภาษา ศาสนา การเมือง การปกครอง ศิลปวัฒนธรรม สัปดาห์อาเซียน การปฏิบัติ พบว่า โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมเสริมความรู้เพื่อความเข้าใจในด้านต่างๆของประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน เช่น ภาษา ศาสนา การเมือง การปกครอง ศิลปวัฒนธรรม สัปดาห์อาเซียน ซึ่งสอดคล้องกับรูปแบบความร่วมมือด้านการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทย ได้ประสานความร่วมมือไว้กับโรงเรียนมัธยมศึกษาในต่างประเทศ ทั้งนี้การดำเนินงานรูปแบบที่ 1-3 เน้นย้ำการวางแผนการดำเนินงานร่วมกัน และส่งเสริมการศึกษาดูงาน การทัศนศึกษาระหว่างกัน ในขณะที่รูปแบบที่ 4-5 ส่งเสริมการดำเนินงานตามโอกาสความเป็นไปได้ของสถานศึกษาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง หรือทั้งสองฝ่าย โดยยึดประโยชน์ที่ได้ต่อการพัฒนานักเรียนและการจัดการเรียนรู้ของครู และสอดคล้องกับรุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2550) กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้ก็เพื่อให้เน้นให้มีผลต่อเรียนรู้ของนักเรียนการจัดการเรียนการสอนขั้นพื้นฐานจำเป็นต้องดำเนินการตามหมวด 3 และหมวด 4 แห่ง พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 จัดการศึกษาให้สอดคล้องกับลักษณะธรรมชาติและเต็มศักยภาพ 3) จัดโดยเน้นให้ผู้เรียนพัฒนาทั้งความรู้ และคุณธรรม รวมถึงกระบวนการเรียนรู้ และการบูรณาการ ตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่อง ความรู้ตนเอง และความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับสังคม ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทยรูปแบบและวิธีการจัดการเรียนการสอน เป็นส่วนสำคัญที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง เกิดทักษะ สามารถนำความรู้ไปบูรณาการใช้ในชีวิตประจำวัน

ด้านผู้บริหาร ผู้บริหารควรมีวิสัยทัศน์ในการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน การพัฒนารูปแบบความร่วมมือด้านการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทย รวบรวมลักษณะโดดเด่นของผู้บริหารไว้ว่าเป็นผู้มีวิสัยทัศน์และเป็นผู้นำพัฒนาระบบบริหารจัดการโดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรในโรงเรียน โดยเฉพาะการพัฒนารูปแบบที่ 5 ลักษณะของผู้บริหารจะเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการเกิดการขับเคลื่อนและพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศ เป็นไปตามพ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543) ได้ทำการวิจัยเอกสารเกี่ยวกับการจัดระบบใบอนุญาตวิชาชีพผู้บริหาร ซึ่งมีข้อค้นพบเกี่ยวกับผู้บริหารมืออาชีพ กล่าวคือ ผู้บริหารควรมีวิสัยทัศน์ มีคุณภาพและประสิทธิภาพในการบริหารจัดการศึกษา และ London (1995, p. 9) ได้กล่าวถึงผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ ของการทำงานร่วมกัน จะต้องเริ่มจากการมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน การมีภารกิจเป้าหมายที่ชัดเจน ร่วมกันรับผิดชอบต่อผลที่เกิดขึ้นจากการทำงานร่วมกัน มีวัฒนธรรมแห่งมิตรภาพในการทำงานร่วมกันและมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการทำงานร่วมกันเช่นเดียวกับ Knezevich (1984, p. 16-18) กล่าวว่า งานในหน้าที่ผู้บริหารซึ่งเป็นภารกิจทางการบริหารการศึกษา กล่าวคือ การนำนโยบายของหน่วยเหนือไปปฏิบัติ กำหนดจุดมุ่งหมาย ทิศทาง และจัดลำดับความสำคัญของภารกิจให้ชัดเจนและปฏิบัติ นอกจากนี้งานวิจัยพรชัย ทองเจือ (2550, น. 139-144) การพัฒนารูปแบบความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับโรงเรียนในการเปลี่ยนผ่านด้านการเรียนการสอนในโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่าในด้านความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับโรงเรียน เริ่มต้นจากผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์ มีความเอื้ออาทรของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเป็นหลัก

ด้านงบประมาณ โรงเรียนมีการจัดสรรงบประมาณตามแผนงาน โครงการเพื่อเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน เป็นเครื่องมือในการบริหารของสถานศึกษาในการดำเนินงานตามนโยบายของสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นการดำเนินงานตามแผนงานหรือโครงการก็ตาม จะต้องใช้งบประมาณ ซึ่งงบประมาณนี้อาจจะอยู่ในรูปของเครื่องมือ เครื่องใช้ หรือค่าบริการต่างๆเพื่อให้แผนงานหรือโครงการที่สถานศึกษากำหนดไว้นั้นบรรลุเป้าหมายที่กำหนด หากขาดงบประมาณแล้ว การดำเนินงานก็ย่อมจะเป็นไปไม่ได้ ปัจจัยการบริหารที่มีความสำคัญกับการบริหารงานในองค์กรเป็นอย่างมาก ทั้งในด้านของการดำเนินงานตามแผนงานและโครงการ การควบคุมการดำเนินงานขององค์กรและการตรวจสอบ ประสิทธิภาพในการบริหารงานของผู้บริหารองค์กรด้วย การพัฒนารูปแบบความร่วมมือด้านการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาของประเทศไทย ด้านงบประมาณพบว่ารูปแบบที่ 1-4 เป็นภารกิจของโรงเรียนในการจัดหาและจัดเตรียมงบประมาณดำเนินการตามแผนงาน โครงการ ทั้งนี้อาจเชิญชวนให้องค์กรที่เกี่ยวข้องหรือผู้ปกครองให้การสนับสนุน ส่วนรูปแบบที่ 5 มีความชัดเจนในด้านการขอความร่วมมือจากองค์กรที่

เกี่ยวข้อง หรือผู้ปกครองให้การสนับสนุนทั้งเงิน หรือด้านอื่น ๆ เช่น การให้ความรู้ ที่พัก วัสดุ อุปกรณ์ เป็นต้น สอดคล้องกับพยุงศักดิ์ จันทรสุรินทร์ ได้กล่าวถึงยุทธศาสตร์ความร่วมมือระหว่าง โรงเรียนมัธยมศึกษา กับสถาบันอุดมศึกษา ในระดับองค์กร ประกอบด้วย การกำหนดวิสัยทัศน์ กำหนดนโยบายและวางแผนร่วมกัน การจัดสรรงบประมาณ การสร้างความตระหนัก การฝึกอบรม ให้ความรู้แก่ครู คณาจารย์และครูผู้สอน การจัดหน่วยงานหรือบุคคลประสานงาน การติดตาม ประเมินผลและให้คำปรึกษาและการสร้างเครือข่าย

ด้านบรรยากาศของสถานศึกษา โรงเรียนมีการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเรียนรู้อาเซียนศึกษา เช่น ป้ายนิเทศ ห้องหรือมุมอาเซียนศึกษาเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ เป็นไปตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 สถานศึกษาจะต้องจัดบรรยากาศ และสภาพแวดล้อม สื่อ และสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียน เพื่อส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ในทุกที่ทุกเวลา ประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง บุคคลในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และร่วมมือกันพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ พบว่าการพัฒนารูปแบบความร่วมมือด้าน การศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ทั้ง 5 รูปแบบตระหนักเห็นความจำเป็น สอดคล้องกับ Purkey and Smith (1983, pp. 427-452) ที่กล่าวถึงโรงเรียนที่มีคุณภาพ ไว้ว่า โรงเรียนจะต้องเป็นผู้นำที่เน้น ด้านหลักสูตร มีบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนการสอนภายในโรงเรียน

ด้านผู้เรียน พบว่านักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของประเทศต่างๆ ในกลุ่มประชาคมอาเซียนสอดคล้องกับนายแพทย์วิจารณ์ พานิช (2556, น. 12-13) “...การเรียนรู้ สมัยใหม่ มีเป้าหมายที่เด็ก ได้ทักษะที่ซับซ้อนชุดหนึ่ง...เพื่อให้เขาไปมีชีวิตอยู่ในโลกที่ต่อไปจะ เปลี่ยนไปอย่างไรไม่รู้...นี่คือ โลกที่ไม่ชัดเจน ไม่แน่นอน ต่อไปข้างหน้า เราก็เดาไม่ออก แต่ลูกศิษย์ เราจะต้องไปมีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงและไม่แน่นอน...เพราะฉะนั้นเราต้องมีทักษะที่ซับซ้อนชุดหนึ่ง... เราต้องช่วยลูกศิษย์เราให้ได้สิ่งเหล่านี้...” เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 ได้ให้ความสำคัญกับนักเรียนไว้หลายประเด็น เช่น มาตรา 22 กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ นอกจากนี้รูปแบบการพัฒนาความร่วมมือด้านการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาของประเทศไทย ทั้ง 5 รูปแบบยังให้ความสำคัญต่อการนำ ICT มาใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าภายในโรงเรียน และเป็นเครื่องมือใช้ติดต่อสื่อสารแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างโรงเรียนทั้งในประเทศและ ต่างประเทศสอดคล้องดังที่ทิพย์พาพร ตันดิสุนทร (2555, น. 1) กล่าวถึงนักเรียนว่าการให้นักเรียนมี ความสามารถทัดเทียมต่างประเทศ ต้องส่งเสริมเสรีภาพในการแสดงออกให้มีความสามารถคิด วิเคราะห์มีความรู้มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมยอมรับความแตกต่างหลากหลายทั้งภาษา

วัฒนธรรม เพราะหลายชาติหลายภาษาต้องทำงานด้วยกัน และมีทักษะความสามารถที่จะสื่อสารเจรจากับคนต่างชาติต่างภาษาได้

ในส่วนรูปแบบการพัฒนาความร่วมมือด้านการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาของประเทศไทยกับโรงเรียนมัธยมศึกษาในกลุ่มประชาคมอาเซียน ซึ่งผู้วิจัยสังเคราะห์เป็น 5 ลักษณะ มีความสอดคล้องกัน คือ ตระหนักเห็นความสำคัญ ในการเตรียมความพร้อมเข้าประชาคมอาเซียน แต่มีวิธีปฏิบัติที่แตกต่างกันไป เกิดจากพื้นฐานบริบทของโรงเรียนที่แตกต่างกัน เป็นข้อสังเกตบางประการ กล่าวคือ

1. โรงเรียนขนาดใหญ่ หรือขนาดใหญ่พิเศษ ซึ่งสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มักจะมีความพร้อมเป็นพื้นฐานของโรงเรียน ทั้งด้านบุคลากร งบประมาณ สื่อ อุปกรณ์ เทคโนโลยี การสนับสนุนจากผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง กับโรงเรียน ส่งผลให้มีศักยภาพในการจัดกิจกรรมทุกประเภท จึงได้รับการคัดเลือกจากหน่วยงานต้นสังกัดให้เป็นโรงเรียนนำร่อง เพื่อพัฒนาเป็นต้นแบบความร่วมมือ พัฒนาการศึกษากับโรงเรียนมัธยมศึกษาในกลุ่มประชาคมอาเซียน ตามรูปแบบที่ 1 และรูปแบบที่ 2

2. โรงเรียนขนาดใหญ่ หรือขนาดใหญ่พิเศษ ซึ่งสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือสังกัดอื่นๆ ซึ่งไม่ได้รับการคัดเลือกจากหน่วยงานต้นสังกัด แต่มีความพร้อมด้านพื้นฐานของโรงเรียน ทั้งด้านบุคลากร งบประมาณ สื่อ อุปกรณ์ เทคโนโลยี และการสนับสนุนจากผู้ปกครอง มีศักยภาพในการจัดกิจกรรม มักมีกิจกรรมพัฒนาความร่วมมือ ด้านการศึกษากับโรงเรียนมัธยมศึกษาในกลุ่มประชาคมอาเซียน โดยรายงานต่อสาธารณชนและหน่วยงานต้นสังกัด ตามรูปแบบที่ 2 และรูปแบบที่ 3 และสนับสนุนให้บุคลากรของโรงเรียนมีความสัมพันธ์ด้านการศึกษากับโรงเรียนต่างประเทศตามรูปแบบที่ 5

3. โรงเรียนขนาดใหญ่ หรือขนาดใหญ่พิเศษ ซึ่งสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน หรือสังกัดอื่นๆ ซึ่งมีไว้ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นโรงเรียนที่มีความพร้อมเป็นพื้นฐานของโรงเรียน ทั้งด้านบุคลากร งบประมาณ สื่อ อุปกรณ์ เทคโนโลยี การสนับสนุนจากผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง กับโรงเรียน มักมีกิจกรรมพัฒนาความร่วมมือด้านการศึกษากับโรงเรียนในกลุ่มประชาคมอาเซียน หรือกลุ่มประเทศอื่นๆ ตามรูปแบบที่ 3 และรูปแบบที่ 4 ตลอดจนสนับสนุนให้บุคลากรของโรงเรียนมีความสัมพันธ์ด้านการศึกษากับโรงเรียนต่างประเทศตามรูปแบบที่ 5

4. การพัฒนาความร่วมมือด้านการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาของประเทศไทยกับโรงเรียนมัธยมศึกษาในกลุ่มประชาคมอาเซียนตามรูปแบบที่ 5 มักเกิดขึ้นกับโรงเรียนทั่วไปโดยไม่จำกัดขนาด ไม่เกี่ยวข้อง กับสังกัด เนื่องจากมีจุดเริ่มต้นจากครูในโรงเรียนทั้งสองแห่ง มีความ

ต้องการที่จะจัดกิจกรรมร่วมกัน รูปแบบการติดต่อสัมพันธ์เป็นแบบไม่เป็นทางการ และพัฒนาต่อจนมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น จนกลายเป็นกิจกรรมที่มีความต่อเนื่องระหว่างสองโรงเรียน

6.2 ข้อเสนอแนะ

6.3.1 ข้อเสนอแนะระดับนโยบาย

1. รัฐบาลโดยกระทรวงศึกษาธิการ กำหนดนโยบาย วรรณคดีให้สถานศึกษาทุกสังกัดให้ความสำคัญต่อการจัดอาชีวศึกษาเชิงรูปธรรม โรงเรียนมัธยมศึกษาควรมีการจัดทำบันทึกข้อตกลงร่วมกันกับโรงเรียนมัธยมในกลุ่มประเทศอาเซียนอย่างน้อย 1 โรงเรียน

2. หน่วยงานต้นสังกัดของโรงเรียนมอบหมายให้มีหน่วยงานหลักในการจัดทำโครงการกิจกรรมส่งเสริมความร่วมมือในการพัฒนาการศึกษาทั้งระบบ การเทียบเคียงกรอบมาตรฐานการศึกษา การเทียบโอนผลการเรียน การแลกเปลี่ยนครูและนักเรียน เน้นย้ำการนำเสนอข้อมูลเชิงสารสนเทศของโรงเรียนมัธยมในกลุ่มประเทศอาเซียน

3. หน่วยงานต้นสังกัดของโรงเรียน วางแนวปฏิบัติที่เอื้อต่อการดำเนินการและสนับสนุนการดำเนินการจัดทำข้อตกลงความร่วมมือ การไปศึกษาดูงาน การนำคณะครูและนักเรียนไปแลกเปลี่ยน โดยถือเป็นภาระงานปฏิบัติราชการของโรงเรียนด้านวัน – เวลาดำเนินการ และงบประมาณดำเนินการของโรงเรียน

4. หน่วยงานต้นสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียน ควรร่วมกันจัดหาอุปกรณ์เครื่องมือสื่อสารไร้พรมแดน เพื่ออำนวยความสะดวกในการดำเนินการจัดการศึกษาและพัฒนาการศึกษา ทั้งเครือข่ายโรงเรียนในประเทศและระหว่างประเทศ

5. หน่วยงานต้นสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และ โรงเรียน ควรร่วมกันวางแผนให้มีการติดตาม ประเมินผล และให้คำแนะนำ เพื่อพัฒนางานเป็นระยะๆ ส่งเสริมให้โรงเรียนที่พร้อมเป็นผู้นำร่อง และเป็นต้นแบบในการดำเนินงาน

6. หน่วยงานต้นสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และ โรงเรียน ต้องถือว่าเป็นภาระสำคัญในการจัดนำผลการดำเนินงาน มานำเสนอ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน จัดดำเนินการสัมมนาเชิงวิชาการ เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนางานของโรงเรียน พัฒนารูปแบบความร่วมมือระหว่างโรงเรียนเครือข่ายทั้งภายในประเทศ และระหว่างประเทศและให้มีการจัดตั้งศูนย์สื่อเพื่อให้มีกิจกรรมร่วมมือของครูในเครือข่าย ประกอบกิจกรรมการแลกเปลี่ยนสื่ออุปกรณ์กับประชาคมอาเซียน เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการสอนสู่การปฏิบัติที่ชัดเจน ซึ่งนักเรียนและครูจะมีโอกาสเข้าไปแลกเปลี่ยนกับประเทศในกลุ่มอาเซียน

7. หน่วยงานต้นสังกัดของโรงเรียนควรมีการจัดสรรงบประมาณเฉพาะอาเซียนให้มากขึ้น เพื่อการพัฒนาบุคลากร สื่อ วัสดุอุปกรณ์ และระบบการจัดการศึกษา การศึกษาดูงาน การแลกเปลี่ยนประสบการณ์การจัดสรรงบประมาณรองรับนักเรียนทุน นักเรียนแลกเปลี่ยน และจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ให้มีการระดมทุนสำหรับอาเซียน และให้การติดตามประเมินผลการใช้งบประมาณ

6.3.2 ข้อเสนอแนะระดับปฏิบัติ

1. การนำนโยบายของรัฐสู่การปฏิบัติ เพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรม ผู้บริหารโรงเรียนควรสนับสนุนการดำเนินงานสร้างความร่วมมืออย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านงบประมาณ อาคารสถานที่ การนิเทศ กำกับติดตามการพัฒนาครูและการส่งเสริมด้านการสื่อสารด้วยภาษากลางอาเซียน

2. หน่วยงานต้นสังกัดออกแบบและนำจัดอบรมครูพัฒนาหลักสูตรอาเซียนศึกษาอบรมครูผู้สอนด้านหลักสูตรอาเซียน กำหนดโครงสร้างหลักสูตรและแบบอย่างในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ชัดเจนให้ครูทุกระดับชั้น และเป็นแกนกลางในการประสานงานระหว่างโรงเรียนกับโรงเรียนในการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การศึกษาดูงาน และการใช้ทรัพยากรร่วมกัน เพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเทียบเคียงประเทศในอาเซียนได้

3. ให้มีการจัดให้มีการนำครูทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศึกษาดูงานในประเทศอาเซียน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และจัดให้มีการจัดอบรมเกี่ยวกับภาษาที่สองอย่างต่อเนื่อง

4. โรงเรียนและเครือข่ายโรงเรียน มีบทบาทร่วมกันในการพัฒนาครู นักเรียน รูปแบบการจัดการเรียนการสอน สื่อและอุปกรณ์การเรียน ทั้งในรูปแบบการดำเนินการร่วมกัน การแบ่งปันกัน และการแลกเปลี่ยนกัน

5. โรงเรียนทุกโรงเรียนปรับโครงสร้างการบริหารให้มีหน่วยงานย่อยทำหน้าที่ในการจัดอบรมให้ความรู้ ให้ประสบการณ์ด้านภาษา วัฒนธรรมข้อมูลของประเทศในกลุ่มอาเซียน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมให้ครู นักเรียน บุคลากร ผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนักถึงการเป็นส่วนหนึ่งของการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน และพัฒนาองค์กรของตนให้มีความพร้อมและสามารถเป็นผู้นำทางการศึกษา การค้า การทำงานและการอยู่ร่วมกันได้

6.3.3 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่าควรวิจัยเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้

1. การศึกษาเปรียบเทียบ สัมฤทธิ์ผลที่เกิดจากความร่วมมือด้านการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาของประเทศไทยกับโรงเรียนมัธยมศึกษาในกลุ่มประชาคมอาเซียน เพื่อพัฒนานโยบายสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด ที่ก่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพนักเรียนที่จะเป็นพลเมืองอาเซียนต่อไป

2. การวิจัยประเมินผลการนำรูปแบบแต่ละรูปแบบไปใช้ในการสร้างความร่วมมือด้าน การศึกษาของแต่ละหน่วยสังกัด ที่เหมาะสมกับบริบท และความพร้อมของสถานศึกษาทั้งด้าน ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ องค์ประกอบความร่วมมือ ผลผลิต และผลลัพธ์